

Per Skaane og krigen – side 8

Østkantens bad og turnhall på Jordal – side 10

Husene på «Jomfru Ottos Forpagtningsstykke» – side 14

VÅLERENGA HISTORIELAG - vi tar vare på fortida for framtida

nr. 2 - 2024
27. årgang

MER GAMMELT ENN NYTT

Medlemsmøte 10. september

– se side 19

Av Even Haugseth

Om våren, forsommeren og litt om høsten i historielaget

9. april hadde vi både årsmøte og medlemsmøte. Dere finner referater fra disse i bladet, så vi tar kun med noen ord her. Økonomien vår er fortsatt god, og styret, revisor og valgkomiteen tok gjenvalg. En viktig sak fra årsmøtet bør også nevnes her. Vi er stolte over å kunne utnevne Reiner Schaufler som æresmedlem. Med den innsatsen han har gjort i flere år og fortsatt gjør, er dette vel fortjent. Alle har gleden av å få kalendere og medlemsblader tilsendt, og en stor del av æren for disse, er det Reiner som skal ha. I tillegg er det mange tråder han trekker i, og det merkes svært godt for oss andre som sitter i styret. I og med at han ikke var til stede på siste møte, valgte vi å overrekke han beviset for utnevnelsen på styrets siste møte før sommerferien. På vår fotoutstilling i oktober vil vi vise dere det og den flotte tegninga som Fred Ruud har laget av han.

På medlemsmøtet var vi så heldige å få Leif Gjerland på besøk igjen. Han er god til å formidle historie, og denne gangen handlet det om Christianias tilblivelse for 400 år siden. Det ble en interessant og lærerik avslutning på kvelden.

Mer lærdom om Christiania ble det da vi 11. juni var med Lars Roede gjennom de gatene som hadde dette navnet fra 1624 til 1924. En bedre kjentmann kunne vi ikke hatt med oss. Heldigvis ble været bra, og det var en ren fornøyelse å gå gjennom Kvadraturen og høre så mye om gamle og nyere hus. Det ble to vel anvendte timer denne lyse sommerkvelden. Stor takk til Lars som stilte opp for oss!

Før sommerferien rakk vi også noen planleggingsmøter om høstens store begivenhet i historielaget. Vi snakker om fotoutstillinga som i år finner sted 12. og 13. oktober. Også i år vil vi invitere dere med på ei reise tilbake i tid og vise fram hvordan det så ut her øst i byen. Mange hus er borte, og mye er forandret, så mange steder kan en knapt kjenne

seg igjen. For at de yngre også skal skjønne hvor den gamle bebyggelsen sto, kommer vi til å ta med bilder av hvordan det ser ut i dag. Dette har vært svært vellykket tidligere, og i år kommer vi til å gjenscape det gamle miljøet langs to av de gatene som er mest forandret, St. Halvards gate og Strømsveien. Ellers er vi svært spente på hva som skjer med Etterstadgata 6 etter hvert, og både husets historie og framtidsvyene får sin plass på utstillinga. Dere får høre om flere temaer i neste blad.

Vi starter høstprogrammet vårt med medlemsmøte 10. september. Vi tar dere da med tilbake til kong Carl Johans tid. Det er sikkert ikke mange som visste at Etterstad var midtpunktet i Norgeshistorien i 1821 da den svensk-norske kongen samlet 6000 soldater i en militærleir som strakk seg fra Vålerenga til Teisen?

Hvorfor han gjorde det? Det har dere nå muligheten til å få vite mer om. En av de som kan mest om dette og har skrevet bøker om de viktige politiske hendelsene på 1800-tallet, er Gunnar Bolstad. Nå kommer han og deler denne historien med oss. Møt opp!

Styret vil få takke medlemmene for at dere fortsetter å støtte opp om laget vårt.

Vi ønsker alle en riktig god sommer!

Forside:

En porselensfigur som ble funnet i kjelleren til Vålerenga prestegård. Figuren er trolig fra viktoriansk tid, mellom 1850 og 1900 hvor slike figurer var vanlige. Morsomt med skjegg, rester av en pipe og brillene på brystet. Les mer på side 14.

Foto: Reiner Schaufler.

Vaalerengens Gamlehjem

Vi tar med et postkort av dette kjente landemerket som har vært i Etterstadgata siden 1917. Saken om nytt sykehjem er enda ikke

politisk behandlet, men "Enga" trues av riving. Kommunen krever flere boenheter og bedre standard på disse, og da er det ifølge Kirkens Bymisjons utbyggingsforslag ikke lenger plass til dette bygget.

Reiner Schaufner

Årsmøte 9. april

av Håkon O. H. Engh

Fra styret møtte leder Even Haugseth, nestleder Ole Peter Nordby, kasserer Bjørn Granlund, styremedlem Gro Shakesby, varamedlem Marius Brevik, sekretær Håkon Engh. Varamedlem Reiner Schaufler var på reise og kunne ikke møte.

I tillegg til styret møtte ca. 30 personer.

Styreleder Even Haugseth ønsket velkommen og foreslo seg selv som møteleder og Håkon Engh som referent. Begge forslag ble god tatt ved akklamasjon.

Til behandling forelå følgende saker:

- Godkjenning av innkalling til årsmøtet
- Årsberetning for 2023
- Regnskap for 2023
- Budsjet for 2024
- Kontingent for 2025
- Innkomne forslag
- Valg av styre: leder, nestleder, kasserer, sekretær og to vararepresentanter
- Valg av revisor
- Valg av valgkomite

Alle valg er gyldige for ett år.

Møteinnkallinga ble god tatt ved akklamasjon

Styrets årsberetning

Årsberetninga for 2023 ble lest av Aslak Malmåsen fra valgkomiteen og godkjent uten innsigelser.

Regnskapet ble gjennomgått av Aslak Malmåsen, som deretter også leste revisjonsrapporten. Regnskapet ble fastsatt uten innsigelser.

Aslak Malmåsen leser årsberetning under siste årsmøte. Fra styret er Håkon Engh, Even Haugseth, Ole Peter Nordby, Gro Shakesby og Marius Brevik på plass mens Bjørn Granlund tar bildet.

Styrets budsjett for 2024 ble også god tatt uten innsigelser.

Kontingenten ble foreslått uendret med bakgrunn i historielagets sunne og gode økonomi. Forslaget ble godkjent uten innsigelser.

Innkomne forslag:

Se neste side.

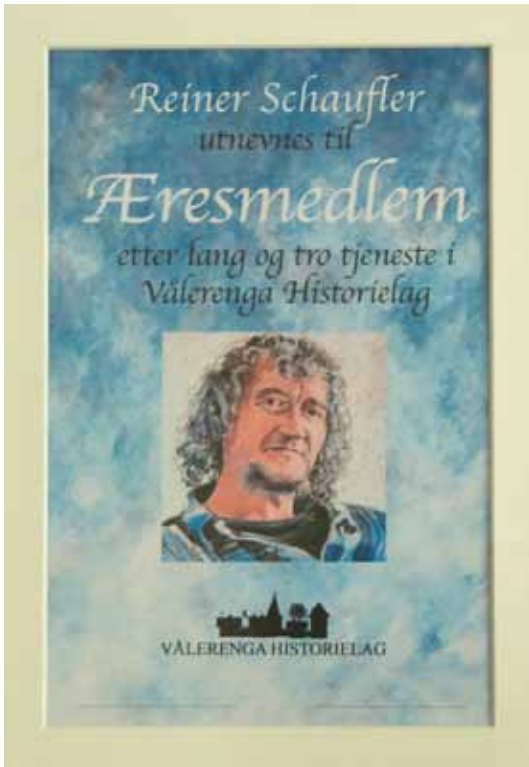
Valg av styre, revisor og valgkomite:

Valgkomiteen har hatt en lett oppgave denne gangen ved at styremedlemmer, revisor og valgkomite alle hadde sagt seg villige til å ta gjenvalg. Dette ble akseptert av årsmøtet ved akklamasjon. Dermed blir styrets sammensetning for 2024 som i foregående år:

Leder:	Even Haugseth
Nestleder:	Ole Peter Nordby
Kasserer:	Bjørn Granlund
Sekretær:	Håkon Engh
Styremedlem:	Gro Shakesby
Varamedlem:	Reiner Schaufler
Varamedlem:	Marius Brevik
Revisor:	Jo Ryste
Valgkomite:	Aslak Malmåsen og Thore Hem

Tirsdag 9. april, 2024

For styret i Vålerenga Historielag
Håkon O. H. Engh

Historielagets statutter fastslår bl.a. at et medlem som har gjort en helt ekstraordinær innsats gjennom lengre tid for Vålerenga Historielag, kan bli utnevnt til æresmedlem. Alle medlemmer kan foreslå kandidater, og kun medlemmer kan utnevnes. Forslag behandles og godkjennes av styret. Æresmedlemskap kunngjøres på historielagets årsmøte, og æresbevis vil deretter bli delt ut på første medlemsmøte etter dette.

Følgende ble lest for årsmøtet av Even Haugseth på vegne av et samlet styre:

«Det er spesielt én som kvalifiserer seg til dette. Helt siden vi fikk ny sogneprest og nye beboere i prestegården for over 12 år siden, har vi i historielaget kunnet nyte godt av hans profesjonalitet og dyktighet. Utrolig pliktoppfyllende og ryddig har han også vært. Dette har vi medlemmer fått glede oss over i både bøker, medlemsbladene våre, i kalenderen vår, under fotoutstillingene våre, på nettsidene «valerenga.org» og «historiebilder.no».

I løpet av disse årene har han vært et aktivt varamedlem og nestleder i styret vårt. Der har han vært kreativ og en svært god resurs for oss andre.

Vi er imponert over hans kapasitet, og vi setter enormt pris på det han bidrar med i laget vårt.

Som bevis på dette vil styret utnevne Reiner Schaufler som æresmedlem i Vålerenga Historielag».

Reiner var på reise under årsmøtet, så æresbeviset vil bli overrakt seinere.

Navnsetting av gate

av Even Haugseth

Det er ikke ofte vi engasjerer oss ved navnsetting av gater. I mai fikk vi en henvendelse fra våre venner i Enerhaugen, Grønland og Tøyen historielag om ei gate på Grønland som nå skal få navn. Gata ligger mellom Schweigaards gate og jernbanesporene. Dette er et heller trist område. Det var kommet opp forslag om at Tilla Valstad bør få si gate der. Historielaget der nede mente at ingen person fortjener å få navnet sitt i dette området, og at en heller burde bruke et navn som beskriver området historie. De foreslo Bordtomtgata.

Vi studerte gamle kart og fant ut at det var i dette området trelasttomtene i sin tid lå på begge sider av Akerselva. Munkebekken (Hovinbekken) endte ikke langt unna, og Grundingen lå rett utenfor. Der hvor den vestre delen av denne gata går, lå bordtomtene.

Ordet tomt ble brukt i den tidligere Tomtegata som lå vest for elva. Bordtomt er mer beskrivende enn bare tomt. Wikipedia nevner at bordtomt er et område hvor det bedrives handel med trelast. Trelastgata har fått sitt sted på motsatt side av jernbanesporene

mot Bjørvika. Vi mener det er bra at en kan bruke navn som er forklarende for hva dette området en gang har vært preget av og sendte inn høringsvar til Bydel Gamle Oslo.

Så håper vi at Tilla får ei gate oppkalt etter seg senere. Det hadde vært riktigere om hun fikk noe på motsatt side av elva, på Vaterland hvor hun hørte til.

Ikke lenge etterpå fikk vi dette hyggelige svaret fra Enerhaugen, Grønland og Tøyen historielag:

«Takk for støtte angående navnsetting av gate mellom Schweigaards gate og jernbanen. Møtet i navnekomiteen gikk for Bordtomtgata og besluttet enstemmig å sende det nye forslaget ut på høring. Det hadde aldri gått uten støtte fra bl.a. Vålerenga historielag.»

Det er hyggelig at historielagene kan støtte hverandre. Neste gang kan det være oss som trenger hjelp.

Leif Gjerland forteller om Christian IV.

Medlemsmøte 9. april

av Håkon O. H. Engh / foto Bjørn Granlund

I 2022 ble det vedtatt at årsmøtet skal arrangeres på samme dag som et ordinært medlemsmøte. Dette for å lokke flere medlemmer til å delta på årsmøtet. Ingen forening, klubb eller lag kan drives av styret aleine, og årsmøtet er det øverste organet. I år som i fjor viste det seg å svare til forventningene. Takk til de drøyt tretti som møtte opp, men vi ønsker at enda flere deltar.

Etter et vellykka årsmøte og den tradisjonelle kaffe- og vaffelpausa, fikk et atskillig større publikum et nytt møte med vår gamle kjening Leif Gjerland. Det var tredje (eller var det fjerde?) gang vi fikk høre ham boltre seg i spennende historier og anekdoter om byen vår. Tida går så fort i denne byen, så det er lett å gå surr i slikt. Ja, her går tida til og med så fort at Oslo faktisk ble hundre år eldre i løpet av bare femti år! Mange av oss husker at vi feira 900 års jubileum i 1950 og tusen år allerede i 2000. Arkeologene kan nok forklare hvorfor.

Middelalderbyen Oslo oppsto altså ca. år 1000, og før Svartedauden kom på 1300-tallet var den en livlig handels- og sjøfartsby.

Gjerlands kåseri hadde tittelen «Oslo – Christiania – Oslo», og kong Christian IV, eller «Christian Kvart» som han også kalles, har hatt en viktig rolle i byens historie. Det heter jo at han flytta den etter den store bybrannen i 1624. Da hadde det vært 17 bybranner før, altså rundt regna én pr. generasjon. Kongen sjøl mente at han slett ikke flytta byen. Han la ned gamle Oslo, beordra restene gravd over, og anla en helt ny by i. Etter en snarvisitt på to dager, reiste han hjem igjen og kom aldri tilbake. Og siden København var Norges hovedstad så var det der han satt og skisserte den nye provinsbyen har oppe i nord. Datidas kart var ikke imponerende avanserte, og alle planer og ideer ble unnfanga i hans eget hode. «Her skal byen ligge, og sånn skal den se ut», som statuen på Stortorget symboliserer. Som kjent har terrenget langt oftere rett enn kartet, og derfor ble for eksempel Christiania Torg liggende på helt feil sted. I seinere tid har det her kommet en skulptur av kongens hanskeklede hand som peker rett ned i bakken: HER!

For å forebygge nye branner skulle alle bygninger i den nye byen

oppføres i stein og mur eller bindingsverk. Gatene skulle være brede og husene skulle ha skrånende og ikke-brennbare tak. Innafor bygrensene skulle bare medlemmer av borgerskapet bo. Dette regulerte imidlertid seg sjøl, for vanlige fattigfolk hadde allikevel ikke råd til å bygge i henhold til reglene. Tømmer og treverk var naturlig nok alminnelige nordmenns tradisjonelle byggemateriale. Murtvengen fikk derfor en dobbel hensikt.

Kongen brukte linjalen og anla rette gater, også der hvor topografien tilsa noe helt annet. Derfor har vi «kvadraturen», som i dag er den eldste delen av byen. Bygrensa la han der gata «Grensen» fremdeles er.

Kongen trodde ikke at han var oppnevnt av Gud, slik andre konger gjorde på den tida. Han VISSTE det! Men guds stedfortreder eller ikke; det kunne ikke bli noen ideell løsning for en by som ble anlagt på denne måten. Mye var rett og slett helt «på trynet». Men han var iallfall raus nok til å beære byen med å gi den navn etter seg sjøl, Christiania. Og firehundre år i ettertid uttaler byens borgere fremdeles navnet på den gamle grensegata med dansk betoning. Dette kan ofte brukes som test på om folk er hjemmehørende i Oslo, eller om de er tilreisende.

I kongebrev av 1629 bestemte kongen at jorder og enger vest for Akerselva (bymarka) skulle være beitemark til felles bruk, men i løpet av 200 år privatiserte byens lederskap og velstående borgere disse områdene ved rein selvtekt. Eller simpelt tjuveri, for å uttrykke det i klartekst. De rett og slett stjal fra fellesskapet store deler av områdene som i dag utgjør «Vestkanten». Ironisk nok måtte byen på 1800-tallet kjøpe tilbake noe av tjuvegodset.

Skillet mellom øst og vest begynte under Christian IV. Handel utafor Christianias grenser var forbudt. All handelsvirksomhet skulle skje gjennom kjøpmenn i byen. Områdene rundt var fattigmannsstrøk, bebyggelsen som vokste fram der, var prega av slum. Stattholderen så seg så lei på dette at han i 1658 ga ordre om å svi av hele Grønland.

Det sies at Christian IV snaut var edru én dag etter at han nådde voksen alder. Han var nok også den dyreste konge landet vårt noensinne har hatt.

1700-tallet forløp stort sett uten store hendelser i byen, men utover 1800-tallet ble det mer fart. At danskekongen valgte feil side i Napoleonskrigene, førte bl.a. til at England og deres allierte forærte Norge til svenskene, som var på den seirende siden. Etter 434 år som en dansk provins (firehundreårsnatta), ble vi fra 1814 «B-medlem» i en påtvunget union med Sverige i 91 år.

I 1850 skulle det legges en vannledning over St. Halvards plass. Der støtte de på en gammel vannledning, og så kom ruinene av St. Halvard kirka fram. De hadde funnet restene av det gamle Oslo. Det ble startskuddet for en heftig navnestrid. Ivar Aasen, seinere «nynorskens far», var den første som offentlig foreslo at byen burde få tilbake sitt gamle navn, Oslo. Staten bestemte i 1877 at det danske navnet skulle få en liten fornorskning til Kristiania, men byen ville ikke og fortsatte med den gamle stavinga i tjue år til. Da

blussa striden om Oslo versus Kristiania virkelig opp! Det ble nærmest krigstilstander i pressen, og et opprop mot navnebytte fikk 26.000 underskrifter. Det hagla med rare og usaklige argumenter fra begge sider: «Nei! Oslo er bare navnet på en nedslitt bydel», «Oslo lyder som når man slår to trestokker sammen» osv. osv. Sigrid Undset var ivrig motstander av et bytte, og hennes mann Anders Svarstad hadde kanskje det dumme forslaget, da han lanserte navnet «Haraldstad».

Enden på det hele ble at Odelstinget i 1924 bestemte at byens navn fra 1. januar 1925 skulle være OSLO! Og slik ble det. Byen ble seg sjøl igjen, iallfall i navnet.

Referenten vil for egen del føye til at det fortsatt foregår en slags strid i byen. Frontlinja går grovt sett mellom øst og vest, og navnet er fremdeles en liten del av striden. I øst sier folk flest «Oschlo», som mange i vest mener er vulgært. Slik uttale av bokstaven «s» i mange ord og sammenhenger har imidlertid gamle og dype røtter i dagligtale i store deler av landet.

Vandring 11. juni

av Even Haugseth / foto Aslak Malmåsen

Det ble en innholdsrik og lærerik rusletur for de rundt 30 som fant fram til Kvadraturen denne lyse sommerkvelden den 11. juni. Været ble også perfekt med sol og bra temperatur. Riktignok måtte vi overdøve en del støy underveis, for det har vel ikke vært så stor aktivitet med asfaltering og graving i dette området på lenge. Vi hadde med vår lille bærbare høyttaler, og den fungerte stort sett bra.

Vår kjentmann denne kvelden var Lars Roede, og det han ikke vet om Christiania, er ikke verdt å vite. Det var da også en interessert og lydhør gjeng som fulgte med i 2 timer fra Christiania torv til Dronningens gate. Det blir for mye å gjenfortelle her, så vi nøyer oss med å takke guiden for en fantastisk tur med oss fra Østkanten.

En historie fra krigen

Av Even Haugseth

I april dukket denne saken opp som månedens fangehistorie på Forum for norsk fangehistorie 1940-1945 på Facebook. For mange år siden hadde historielaget vårt gleden av å prate med Erna Skaane født Paulsen fra Vålerenga som ble gift med Per Skaane. Hun viste oss dette bildet av han. I tillegg kunne hun fortelle at Pers far, Johan Skaane, drev en liten fisk- og viltforretning i Ingeborgs gate 7. Det var nok der de illegale avisene ble mottatt og delt ut. Nærværet av tyskerne som okkuperte Vålerenga skole må ha vært merkbart. De sovjetiske fangene på Etterstad ble kommandert gjennom Vålerengas gater når de skulle på straffearbeid. De gravde bl.a. ut tunnelen fra Danmarks gate under parken, og inngangen ligger ikke mange meter fra der hvor Skaanes forretning var.

Per Skaane, født i Bærum 28. september 1926, holdt på med handelsskoleutdanning, men på grunn av krigen kunne ikke utdanningen gjennomføres og måtte avsluttes i 1941. Hans far drev butikk, og denne ble etter hvert til utleveringssted for illegale aviser. Per sto her en periode for mottaking og viderelevering av avisene.

Per og en venn, Tormod Mangset, planla så mot slutten av 1943 en flukt til Sverige. Bakgrunnen var blant annet at de ønsket å komme i tjeneste for de allierte mot tyskerne. De to ble imidlertid, 3. januar 1944, arrestert ved svenskegrensen av Gestapo for fluktforsøk. Etter et opphold ved Kongsvinger festning i januar, ble Per og Tormod overført til Møllergata 19. Begge var da 17 år gamle. Per satt i enecelle noen måneder og var til forhør

4-5 ganger. Alle forhørene ble gjort av tyskere, og han ble utsatt for fysisk mishandling.

Per ble deretter overført til Grini, og hadde ikke hatt kontakt med Tormod siden han hadde kommet til Møllergata 19. På Grini ble det klart at Per var på lister over folk som skulle sendes til Tyskland. Dette skapte mye bekymring, men det ble aldri til at han ble sendt ut på kontinentet. I stedet ble det til, etter et par måneder på Grini, at han ble sendt til Bardufoss. En stor fangetransport gikk nordover først i godsvogner over 2 døgn til Trondheim, så med båt til Sorreisa og videre med busser derfra.

I ca. 1 år var han i Bardufoss fangeleir, der han og de andre fangene måtte tåle lange og tøffe arbeidsdager i ekstreme værfor-

Fra Per Skaanes legitimasjonskort.

hold. Etter fangeleiren var frigjort, hjalp Per til i leiren med vakthold og annet. I et tjenestebevis står at han «fra Bardufoss politiske fangeleir har utført Heimefront-tjeneste fra 7/5 - 1945 til 31/5 - 1945».

I løpet av sin tid i fangenskap 1944-1945, sendte Per flere brev og telegram til sine foreldre. Disse er å finne, sammen med mye annen dokumentasjon, under «kilder» i hans side i Fanger.no: <https://fanger.no/persons/10309>

Tormod Mangset: <https://fanger.no/persons/10698>

Her i Ingeborgs gate 7 ble illegale aviser delt ut fra Johan Skaanes fisk- og viltforretning. Foto: Leif Hansen.

På et bilde fra 1987 som er tatt av Finn Thoresen og oppbevares av Oslo byarkiv, er det TV- og videobutikk i lokalet.

Østlands-Posten, fredag 28. oktober 1977

LESERBREV

Islandsgata 7

I april fikk vi en henvendelse fra Henke Bacchant som nylig har tatt over hjørnelokalet i første etasje på Islandsgata 5. Henke vil i forbindelse med oppussing gjerne ta vare på og fremheve en del av de originale materialene som finnes i veggene der og spør oss om det finnes historiske bilder fra denne adressen.

Dette er et tidligere butikklokale. I adresseboka for 1937 var de H. E. Johansen som hadde kolonialbutikk der. Så i adresseboka for 1939 var det Johan og Asta Tytingvåg som hadde tatt over denne butikken, og siste spor etter dem i dette lokalet, var i adresseboka for 1977-78 hvor Asta fortsatt har kolonial- og kjøttforretning der. Tytingvåg skal også ha hatt leilighet i samme gård.

Når det gjelder interiørbilder, så er vi nok redde for at det er sparsomt med bilder. Så en gang et bilde som var lagt ut på Facebook, og der sto skiltet til Tytingvåg over døra. Dette har vi ikke klart å finne igjen. Hvis noen har dette eller andre bilder, så håper vi at vi kan få kopiere og dele dem med henne.

I 2021 ble vi tipset av oldebarnet deres, Tonje Tytingvåg, om et radioprogram som Asta skal ha vært med i. I Nasjonalbibliotekets avisarkiv fant vi også klipp fra flere aviser i 1977 om dette. Programmet er dessverre slettet, men hun skal der ha fortalt om at hun hadde blitt ranet, og om hvordan det var å drive butikk alene. Tonjes far skal også ha fortalt at i butikklokalet skal det en gang ha blitt rigget til en konsert med en som het Arja.

Vi hadde med en etterlysning om dette for noen år siden, men har ikke hørt noe fra dere. Har noen minner fra butikken på hjørnet eller de som drev den, hører vi gjerne fra dere.

«De trosser aldersgrensen»

Trosser også butikkdøden!

Radio – mandag
31. oktober kl. 14.05.

I serien «De trosser aldersgrensen» møter vi mandag Asta Tytingvåg i en samtale med Ashild Ulstrup.

Asta Tytingvåg trosser ikke bare aldersgrensen, men også butikkdøden. I en alder av 79 år, står hun fremdeles bak disken i sin lille dagligvarehandel på Vålerenga, omringet av supermarkeder på alle kanter. Det er den siste lille butikken som er igjen i strøket.

Hennes kunder og venner ser med gru på den dagen hun gir opp. Men etter 40 år bak disken kan ikke Asta tenke seg en tilværelse hvor man ikke arbeider. Barn og barnebarn i Kristiansand vil hun skal flytte dem, men hun har ikke lyst til å gi slipp på sitt eget liv, sine gamle kunder og venner som trenger henne. For mange eldre og ensomme er Astas butikk det eneste stedet de treffer noen de kan snakke med.

Når hun forsvinner mister mange ensomme sitt eneste holdpunkt i tilværelsen. Men hun gir ikke opp frivillig selv om hun er blitt slått ned og ranet flere ganger. Kundene er så glade i henne at når arbeidsdagen er over har de begynt å holde vakt, slik at hun kan pakke sammen i fred og komme hjem uten uheil.

Nærbutikkene, som er så viktige for våre gamle, må fortsette å være en del av hverdagen.

Asta Tytingvåg kjemper tappert for nærbutikken. Vi hører henne i en samtale med Ashild Ulstrup i Middagsstunden mandag.

Vålerenga mannskor tok en trall for Etterstadgata 6 på 17. mai. Foto: Vålerenga mannskor

Nytt fra Vålerenga bydelshus

Mulighetene for et kultur- og aktivitetshus i Etterstadgata 6

Av Kirsten Paaby

Vi har i tidligere numre av «Mer gammelt enn nytt» fortalt om arbeidet med Etterstadgata 6 som et mulig nabolagshus for Vålerenga og Etterstad. 11. april inviterte vi til nytt folkemøte og verksted. Temaet denne gangen var en videreutvikling av de mange idéene som kom frem på det forrige verkstedet 28. mars 2023. Kveldens tema og intensjon var å få nedsatt noen arbeidsgrupper rundt ulike tema. Etter en kort oppdatering om status v/Berit Skarholt, styreleder Vålerenga bydelshus, samlet deltakerne seg rundt tre «tematiske stasjoner» som var:

1. Innhold og program for bygget
2. Midlertidige aktiviteter, events og videre mobilisering
3. Organisasjonsmodeller og finansiering

Det er nå etablert to arbeidsgrupper. De som arbeider med midlertidige aktiviteter og events, hadde sitt første møte 22. april sammen med representanter fra Vålerenga historielag, da det ble besluttet at «Etterstadgata 6 – før-nå og i fremtiden» skal være et av flere tema på historielagets fotoutstilling 12 – 13. oktober. Andre forslag det arbeides med i denne gruppen er å arrangere en nabolagsmiddag og gatefest i Etterstadgata våren 2025.

12. april hadde vi en første uforpliktende samtale med to lærere fra Arkitekt- og designhøgskolen for å drøfte ulike muligheter for hvordan både design- og arkitektstudenter kan koples inn når vi vet mer om prosessen med å overta huset.

Vi har opprettholdt kontakten med kommunen sentralt. Videre status for saken i EBY/Kulturetaten er at EBY utreder videre. Vi har sendt et notat til EBY med en del utfyllende opplysninger om arbeidet vårt 29.4.2024.

I mai og juni sang to av de lokale korene en trall for Etterstadgata 6 i håp om at det blir et nabolagshus.

27. mai var Vålerenga bydelshus og arbeidet med Etterstadgata 6 case på workshop i prosjektet «Fremtidens nabolagshus i fortidens bygg» (som er i regi av blant annet SoSentral og Oslo Met. https://socentral.slite.page/p/bRKXUk-NQV6RL_/Fremtidens-nabolagshus). Vi fikk mange innspill til ulike driftsmodeller for huset – og fordeler og ulemper med disse. Vi har fått treffe andre nabolagshus i vårens workshopserie til gjensidig inspirasjon.

18. juni hadde vi et første uforpliktende møte med Sparebankstiftelsen mht eventuell støtte.

Vi har hatt møter med flere enkeltpersoner, som har tatt kontakt med oss for å høre mer om prosjektet og drøfte hva de kan bidra med i de etablerte arbeidsgruppene.

Vi er i kontakt med bydel Gamle Oslo som ønsker å ha et møte med oss etter sommerferien for å drøfte mulig samarbeid.

Vi registrerer et bredt og sterkt engasjement omkring prosjektet. Det er mye å ta fatt i framover og mobilisering av folk til ulike arbeidsgrupper blir spesielt viktig. Dersom du vil være med i en av de ovennevnte arbeidsgruppene ta kontakt med oss!

Musikk- lek for barn i Vålerenga bydelshus

Dette populære tilbudet starter opp igjen til høsten i samarbeid med tre dyktige pedagoger med ekspertise innen musikk, forming og drama. Her blir det mulighet til musikk-opplevelser, med rytme og bevegelse, regler og sanger og lage spennende ting! Aldersgruppe 3 – 6 år i følge med en voksen. Arrangementet legger til rette for musikkglede på tvers av generasjoner. Datoene er: 15. september, 13. oktober og 10. november – alle dager fra kl. 11 – 12.

Frukt- og urtehagen

Det spirer og gror i bydelshusets hage med både fruktbusker, et lite epletre, krydderurter, poteter, jordskock, vakre blomster og litt til. Barn har hjulpet oss med å lage fine skilt.

Har du bilder og historier å fortelle om:

- Etterstadgata 6 i gamle dager
- Musiske aktiviteter på Vålerenga før i tiden
- Dyrkeprosjekter på Vålerenga før i tiden

Kontakt oss gjerne:

Berit Skarholt, styreleder Vålerenga bydelshus:
berit.skarholt@wemail.no

Kirsten Paaby, styremedlem: paaby.kirsten@gmail.com

Kirsten Paaby

Fra verkstedet 11. april.

Kirsten Paaby

Kirsten Paaby

Vålerenga pikekor ved Etterstadgata 6.

AVISUTKLIPP

Social-Demokraten, 27. september 1921

En sporvogn kjører ind paa Vaalerengens politistations gaardsplads.

Ved 7-tiden imorges gik en av grøntrikkens motorvogn av sporet like utenfor Vaalerengens politistation og kjørte like ind i et plankgjærde som løper langs med trikkelinjen her. Vognen rullet like ind paa politistationens gaardsplads. Gjærdet blev fuldstændig rampovert og et par ruter foran i vognen sprang. Hverken vognføreren eller de 20 passagerer som sat inde i vognen kom tilskade. Vognen hadde heldigvis ikke stor fart da uheldet indtraf. Der er nemlig holdeplads like ved. Vognføreren bremsset øieblikkelig, men tilhængervognen trykket paa og skjöv motorvognen paa skraa ind i gjærdet. Man antar at uheldet skyldes en feil ved en pens som sporveien passerer akkurat her.

LESERBREV

Rett skal være rett

Vi har sagt det før, og vi sier det igjen. Det er veldig hyggelig at dere leser bladene våre og kommer med tilbakemeldinger og eventuelle rettelsener.

I forrige blad, nr. 1, 2024, hadde vi med et referat fra medlemsmøtet 6. februar. Der kom vi i skade for å si at "Stafett-Martin" pleide å gå ankeretappen for Norge.

Geir Kristiansen reagerte på dette. Odd Martinsen var den som gikk gode startetapper for Norge, slik at de tre andre bare kunne sikre norske stafettseire.

Redaksjonen sender en takk til Geir.

(1) Da ekserserplassen på Etterstad ble etablert i 1794, var det nødvendig å kartlegge det området som plassen omfattet. Kartet viser hvor gårdsbygningene lå og grensene til eiendommene rundt. Kilde: Riksarkivet, foto Ole Peter Nordby

Husene på «Jomfru Ottes Forpagtningsstykke»

Av Ole Peter Nordby

Den gamle hovedbygningen på Vålerenga hovedgård er sannsynligvis den eldste nåværende bygningen på Vålerenga. Men hvor gammel er den egentlig? Er det sant som det er skrevet og sagt, at den stammer fra 1700-tallet?

Riksarkivet rommer mye historie, også lokalhistorie. I arkivets dype kjellere oppe ved Sognsvann ligger det blant annet et 230 år gammelt kart. For etableringen av ekserserplassen på Etterstad utenfor Christiania i 1794 ga oss et av de første kart over Etterstadområdet. På dette kartet over det militære øvingsområdet er også betegnelsene på de

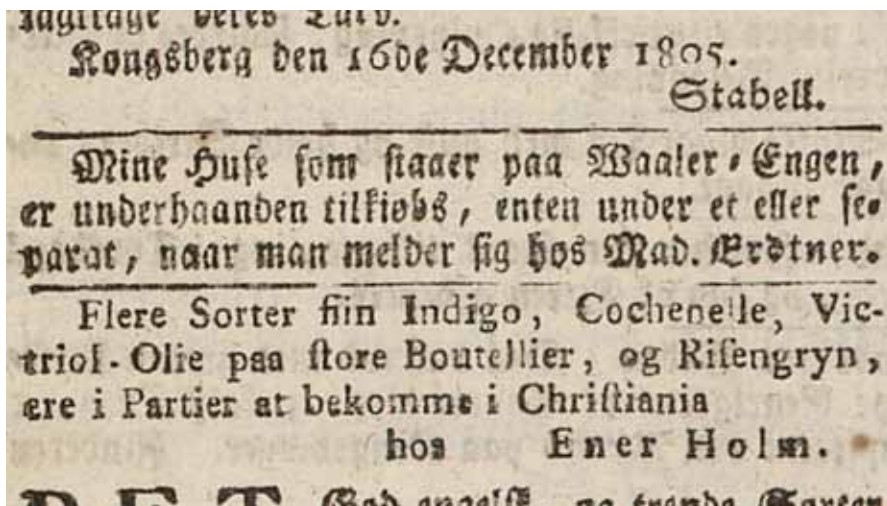
omkringliggende eiendommene angitt. «Situations Cart over Den under Opsloe Bispegaard henhørende Ødegaards Eterstads Marker» viser (1) riktignok ikke gårdene på nordsiden, der lå Strømsveien, den gang omtalt som «Almindelig Landevej fra Christiania», en av de viktigste innfartsveiene til byen. Men på østsiden lå «Gaarden Schoyens Eijendeele». På sørsiden – på det området som senere ble etablert som eiendommen Nygård – lå «Opsloe Bispegaards Udmark» og til slutt, i vest, på Vålerenga, anga karttegneren at «Jomfrue Ottes Forpagtningsstykke» lå.

Hvem var denne Jomfrue Otte på dette kartet over ekserserplassen på Etterstad? Kunne det finnes spor etter henne noe sted? Spørsmålet satte jakten gang. Hva med prestegårdens kjeller? Et historisk hus og en historisk person, kunne de høre sammen på noe vis?

Men Jakten på Jomfrue Ottes identitet ledet først direkte til gamle avisnotiser. De kunne fortelle at hun – hennes fulle navn var Anne Otter – sammen med sin mann Johan Erdtner – var forpakter på biskopens avlsgård på Vålerenga ved overgangen fra 1700- til 1800 tallet. En artikkel om dette finnes i MGEN 1/2003. Første gang Anne Otter nevnt stedet var i en notis fra 1791: «I en Huusmands-Stue på Bøler Eyendeele som stoed ledig, er

(2) Notisen som Anne Otter rykket inn i Norske Intelligenssedler 20. desember 1805 inviterte til å kjøpe hennes hus på Waaler-Engen.

Nasjonalbiblioteket

for nyelig indbrækket igjennem Vinduet og bortstiaalet i Stuen, en stor i Etage Kakkellovn med en Spræk paa den ene Siide». Siste gang var da hun solgte sine hus på stedet i 1805. I notisen hvor hun fortalte at husene var lagt ut for salg, kalte hun stedet Waaler-Engen. (2) I løpet av perioden endrer stedet tilsynelatende navn fra Bøler til Waaler-Engen eller Waaler. For hennes mann Johan Erdtner kaller også stedet de forpakter sammen Waaler i et par avisnotiser fra 1797 og 1798.

Kartene forteller

Men lå husene på Bøler eller Waaler på stedet der vi finner prestegården i dag? Svaret finnes i andre kilder. I forbindelse med kong Karl Johans lystleir på Etterstad i 1821 ble det laget mange kart. På flere av disse er det både inntegnet et gårdsanlegg som kalles Bøler ved Strømsveien og i tillegg et anlegg der prestegården ligger i dag – og dette stedet kalles vekselvis Steensgaardsløkken og Vaaler. (3) Men før dette er det ikke angitt at det finnes et gårdsanlegg på høyden. Kartene av eldre dato viser enten ingen bygninger eller bare en enkel lade på stedet. Amtskartet fra 1780 og milekartet fra 1797 angir at gårdsanlegget lå nede ved Strømsveien, i 1780 omtalt som «alter Königsweg», den gamle kongeveien. (4)

Så det er svært sannsynlig at det på Anne Otters ikke fantes noen gård der prestegården ligger i dag, den må ha befundet seg nede ved Strømsveien, i nærheten av munningen av Opplandsgata.

I kjellerens tusmørke

Så når ble da bygningene oppført? Spørsmålet ledet til en tur ned i fortidens kjeller.

Vi inviterte Lars Roede og Jens Treider til en befarung i kjelleren en dag i mai. Vertskapet i huset var representert

(4) Amtskartet 'Akershus amt nr 15: Kart over Kristiania med Omegn' fra 1780 viser mest sannsynlig at hovedbygningene som var knyttet til driftet av biskopens avlsgård på Våle- renga lå nede ved Strømsveien.

(3) Et utsnitt av ett av de mange kart som ble laget i forbindelse med kong Karl Johans 'lystleir' – den vanlige betegnelsen på en militærøvelse i fredstid – på Etterstad i 1821.

ved historielagets Reiner Schaufler. Roede og Treider har begge mange tiårs erfaringer med gamle hus. Treider har restaureringsarbeider i utallige gamle hus på samvittigheten, og var blant annet med da den gamle murgården i Wessels gate-gården ble flyttet til Folkemuseet på Bygdøy. Roede har fra sin tid hos byantikvar, riksantikvar, på folkemuseet og bymuseet og i fortidsminneforeningen god greie på hus og kjellere. Han har sett mange gamle kjellere i sitt liv – og noen av dem har han også skrevet om i sine mange bøker.

På historielagets byvandring i juni (se omtale side 7 i bladet) kunne Roede fortelle at de fleste hus i den nedre del av Rådhusgata en gang i tiden hadde stått en og en halv meter høyere i terrenget – det vil si, terrenget hadde en gang i tiden vært halvannen meter lavere. De fleste hus hadde hatt en etasje med inngang i en murkjeller og trapp opp i første etasje i bakgården. Han har vært inne i de fleste av dem, om ikke alle.

Sammen fant vi fjellgrunn i dagen der nede under prestegården. De som bygget huset, har hakket og sprengt seg ned i

fjellet. Lenge før dynamittens tid, så de må ha brukt krutt for å gi ståhøyde under Steensgaardsløkkens gulv. Så har de satt opp en solid steinmur rundt krateret, Med en tykkelse omtrent som en borgmur omkranser den opprinnelige kjellerrommet. Det er langt og smalt, og inngangen til den avlange kjelleren ser ut til å ha vært fra nord.

Selv i kjellerens tusmørke var det ikke nødvendig å være noen ekspert for å se at huset opprinnelig har vært både smalere og kortere enn selve bygningen som står der i dag. Så at det har blitt påbygget, er det ingen tvil om, og mest sannsynlig har det skjedd i Salomonsens tid. Kjelleravtrykket viser tydelig at påbygget som kom senere og ga huset den formen det har i dag, ble reist på østsiden av den opprinnelige bygningskroppen.

Stedvis titter det også frem teglstein fra gråsteinsgrunnmuren. De er av den gamle typen, 4,5 cm høye. Roede kunne fortelle at denne typen stein stammer fra begynnelsen av 1800-tallet, for i denne perioden ble det ikke så mye brent teglstein i Christiania området, og de importerte steinene hadde denne størrelsen.

Det er gamle aviser stappet inn i sprekker i taket, men av en senere dato, så noen hjelp til datering av bygget gir ikke de. De er der sikkert for å bøte på trekk og kalde gulv i husets mange rom. For gulvkaldt er det i prestegården.

En porselensfigur dukket opp fra kjellergulvets støv og jord. Et bruddstykke av en større gjenstand. Kanskje finnes det mere gjemt i kjelleren. Vi skal kanskje tilbake en gang senere for å lete videre etter flere?

En sikker datering av prestegården vil kunne skje med analyser av prøver fra bjelkene i kjellertaket. Dendrokronologisk datering kan gjennomføres av Nasjonallaboratoriene for datering ved Vitenskapsmuseet ved NTNU i Trondheim. Men det er dyrt, og er det verdt det?

«Et historisk Portrait»

For det finnes også annet materiale som kan gi solid informasjon om husets alder. Det eldste bildet av husene på Vålerenga hovedgård – eller Steensgaardsløkken som stedet også ble kalt – ble laget av Jacob Munch i 1816. Bildet finnes fortsatt – det er et enormt portrettmaleri av Diderich Hegermann som nå ruver på hovedveggen i Hegermannsalen i den gamle Krigsskolen i Dronningens gate. Bildet viser Hegermann på Etterstadstletta, på ekserserplassen, under en militærøvelse. I bakgrunnen er det soldater.

Bildet er datert 1816 og bærer tittelen 'Et historisk Portrait af Statsraad og Generalmajor Hegermann i Land-Cadetcorpsets Uniform. Utstillingskatalogen til bildet angir at det ble stilt ut «i Overværelserne i Hr. Calmeyers Gaard i Christiania den 10de Mai 1818 og følgende Dage». I katalogen fantes det også en beskrivelse av bildet: «Handlingen foregaaer paa Exerceerpladsen Etterstad, paa en Manoeuvredag. Generalen har modtaget en Rapport og giver videre Ordres. Paa Mellemgrunden sees noget

af Cadetternes Lystleir og Generalens Staldkarl, der bringer hans Hest. I Baggrunden sees Udsigten fra Etterstad, Aggershuus Fæstning, Egebjerg og Christianiafjorden.»

I bakgrunnen kan vi også se den første kjente avbildning Vålerenga gård. (5) Profilen på bygningen er med enkle strøk malt helt umiskjennelig med sine to vinduer i endeveggen og det halvvalmede taket vi kjenner igjen fra senere bilder. Så huset må ha vært på plass i 1816, men hvor tidlig?

«Duelige Folk»

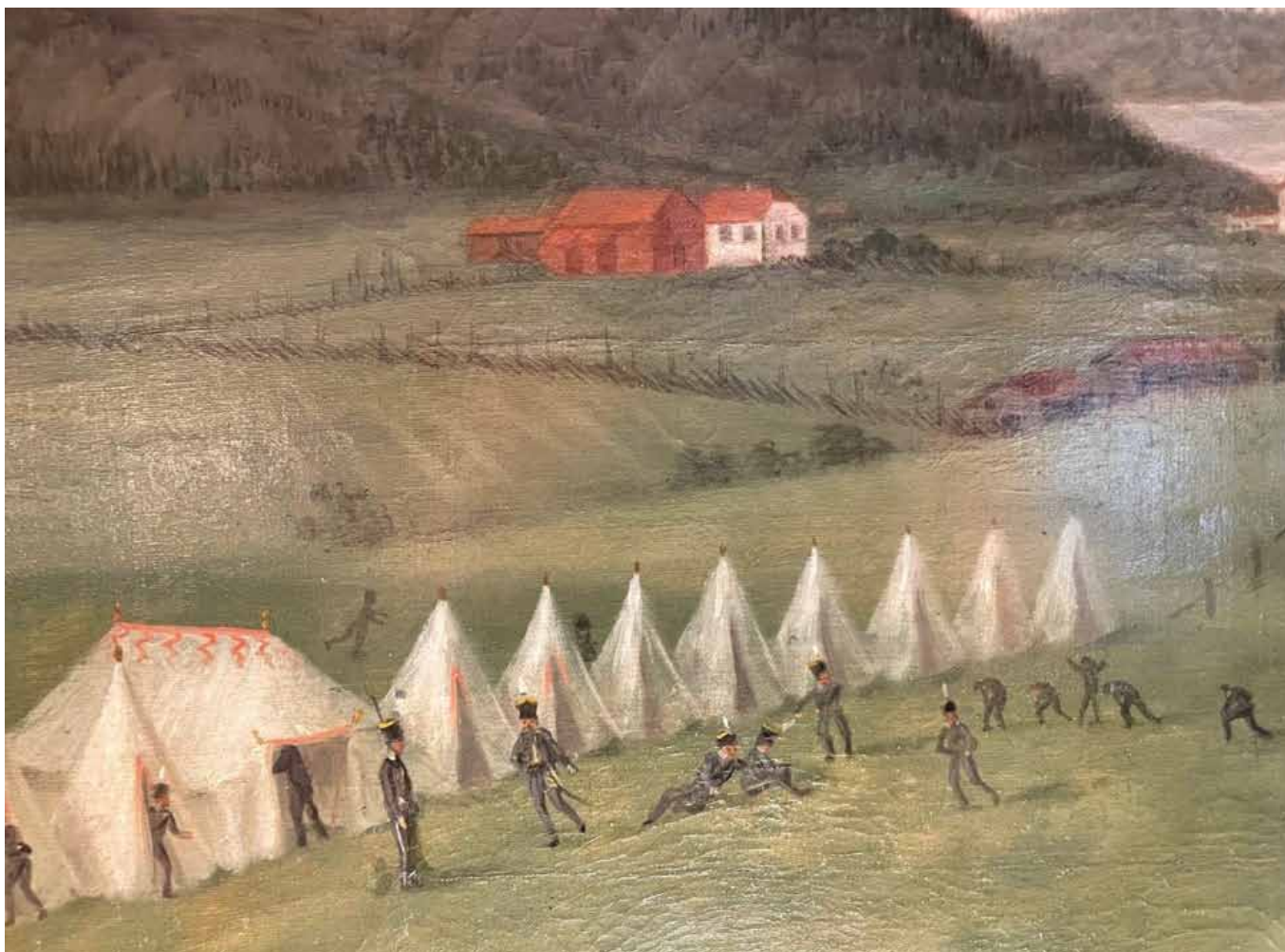
I en merkelig blanding av intervju og historiefremstilling i bladet 'Nu' fra 1902 finnes det opplysninger om hvem som bygde hovedgården og når. I referatet fra samtaler med «Gaardejer Andreas Johannesen i Kampensgd. 8 her» kan utgiveren av bladet And. Mehlum fortelle at det var Johannesens far Johannes Christensen og hans to brødre Jakob og Lars som stod for dette.

Han kan til og med datere hendelsen, i og med at han lar oss få vite at dette

ble gjort etter at de tre hadde utført bygningsarbeider for Even Stenersen på Tveten. Ettersom Stenersen overtok Tveten først i 1810, må dette ha skjedd i perioden etter dette. Mehlum skriver om dette at «Da Johannesens Far og dennes to brødre var færdige med Bygningerne, Haveanlægget og den store Allé af Lønnetrær paa Tveten, blev de kjendte som duelige Folk, og straks efter opførte de Major Steensgaard's Hovedbygning paa Vaalerengens Hovedgaard, den staaer endnu og er nu Bolig for Vaalerengens Sognepræst.»

I 'Nu' kan vi videre lese at "Dengang var der bare Hovedgaarden og et Par Husmansstuer, forøvrigt var hele Vaalerengen bare Aaker og Eng, kaldtes efter Major Steensgaard Steensgaardsløkken." Så gammel er prestegården – muligens den eldste på Vålerenga, ettersom de «Par Husmansstuer» neppe finnes lenger – men kanskje ikke fullt så gammelt som tidligere antatt, for her er det mulig å kryssspeile kart, bilder og avisartikler, noe som gir en ganske så sikker datering av bygget til perioden mellom 1810 og 1816.

(5) Det forstørrede utsnittet av maleriet av Diderich Hegermann viser soldatene som lå i leir på sletta og bygningene på Vålerenga gård i bakgrunnen. Kilde: Krigsskolen, foto Ole Peter Nordby

Aftenposten Aften, tirsdag 25. februar 1936.

Østkantens bad- og turnhall

aktes nu plasert mellom Jordals Idrettsplass og Strømsveien.

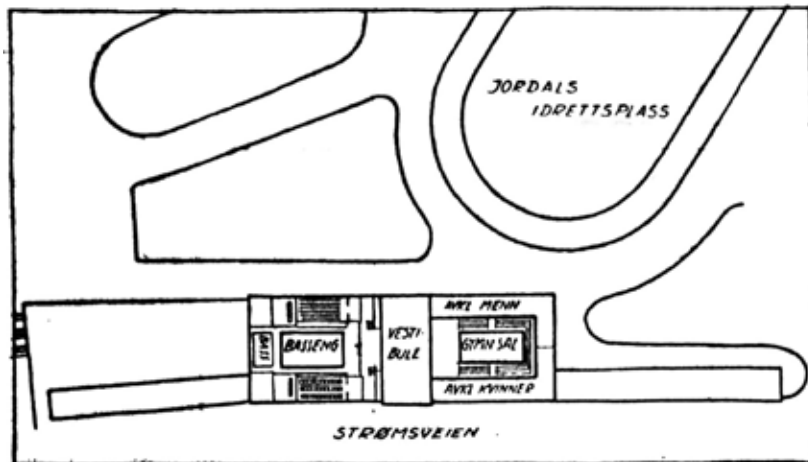
Som man vil erindre hadde badutvalget utsett tomt for østkantens bad og turnhall ved Justisplassen. Imidlertid støtte dette på vanskeligheter. Reguleringsvesenet vilde ikke her tillate så stor byggehøide som planen forutsatte.

Badutvalget har da nu festet sig ved en annen plassering, nemlig på tomtene Strømsveien 2 til og med 16, nord for Justisplassen, mellom Strømsveien og Jordal Idrettsplass. Disse tomter er optatt av en rekke småhus. Grunnen er dels i privat eie, dels kommunal.

I tilfelle måtte kommunen ekspropriere privateiendommene. Men dette kan ikke skje, uten at reguleringsrådet først har regulert tomt for badet og turnhallen.

Dette foreligger for rådsrådet idag. Senere blir det formannskapets sak å beslutte anlegget.

Plaseringen har den fordel at Jordal Idrettsplass og det nye anlegg kan bindes sammen til et hele ved at der lages adgang også fra plassen til badet og turnhallen med felles garderobe m. v. i 1. etasje. Badet forutsettes utstyrt med svømmehall med internasjonale mål.

Byarkitektens situasjonsplan.

Flyfoto 1937

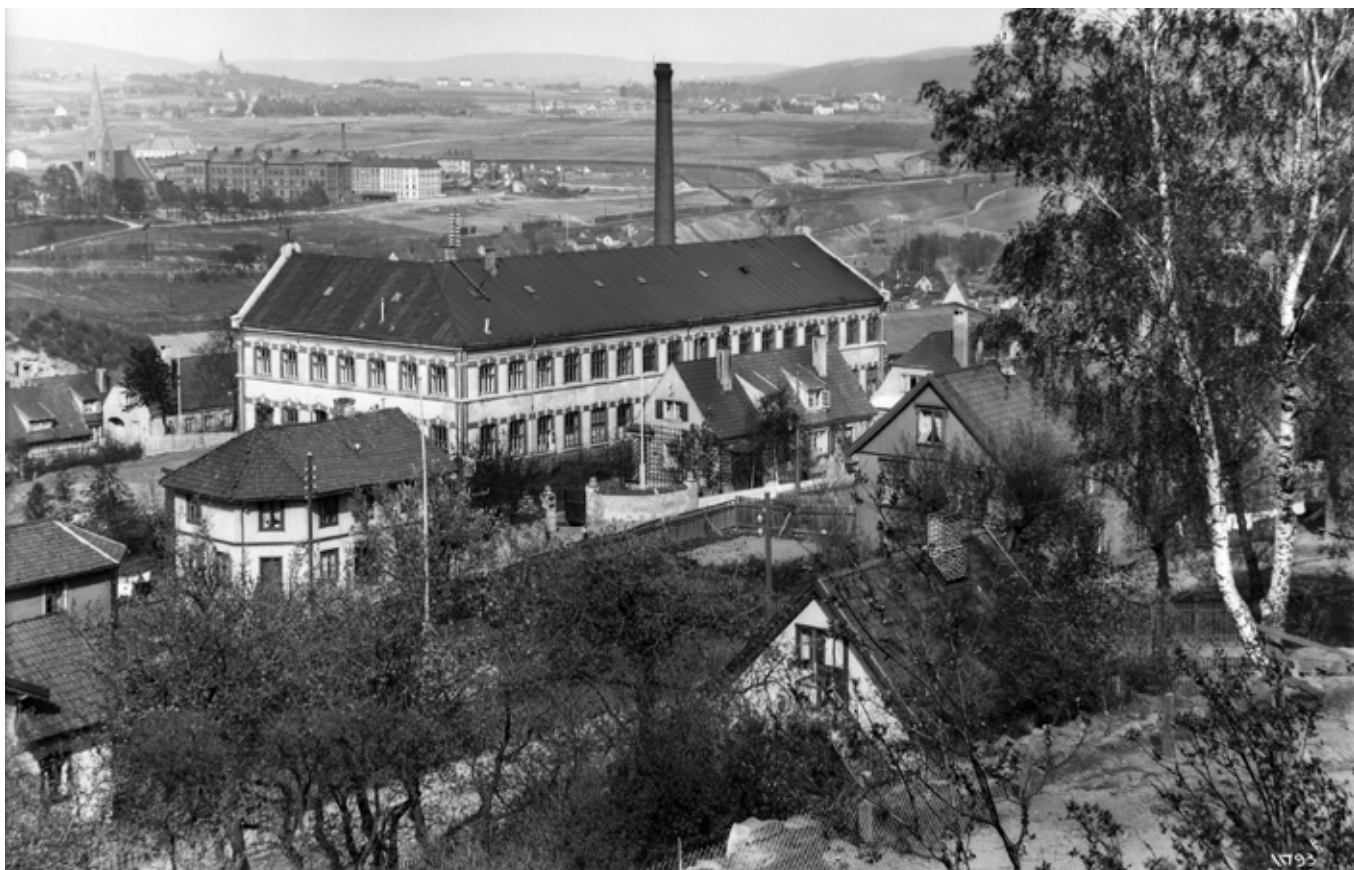

Flyfoto 1956

Åtte eiendommer i Strømsveien 2-16 ble ekspropriert her på 30-tallet for å forberede for bygging av Østkantens bad. Bygningene ble revet, men badet ble aldri bygd. Istedet ble området ubebodd og brukt som parkeringsplasser i mange år.

FRA ARKIVET

Viking rem- og pakningsfabrikk med Vålerenga kirke og Vålerenga skole i bakgrunnen. Anders Beer Wilse, ca. 1920. (Oslo museum)

Etterstad bensinstasjon i Strømsveien 70 i 1985. Foto: Bjørn Granlund

KLASSEBILDE

På Vålerenga skoles Facebook-side dukker det opp flere klassebilder. Dette var det Lill Unni Henriksen (f. Rybråten) som la ut. Hun begynte på skolen i 1966. Dette er antakelig fra 1967-68, og hun forteller at hun bodde borterst i Etterstadgata og flyttet til Kongsvinger i 1969. Må kommentere de fine strikkegenserne og -jakkene som de hadde den gangen.

Vi har til og med fått navnene fra henne:

Øverst fra venstre og rekke for rekke:

Arild Hellebø, Mette Irene Langeid, Alf Haakon Landmark, Heidi Lill Wullf, Kai Tomtsveden, Elisabeth Hagen, Turid Aarstad (lærer)

Lars Dokken, Pia Blankevoort, Raymond Edvardsen, Arne Martinsen, Vidar Larsen, Lill Unni Rybråten, Laila Kjosmoen, Ellen Kristin Fredriksen,

Cato Maarud, MetteTrøen, Tom Jansen, Patricia King, Jane Halvorsen, Anne Lise Andersen, Gunn Eva Fredriksen.

Stor takk til Lill Unni for lånet av bildet!

Grasrotandelen betyr mye for historielaget

Igjen må vi takke mange trofaste tippere for at de tenker på vårt historielag ved å gi Grasrotandelen til oss.

I april hadde vi årsmøte, og igjen kunne vi berolige medlemmene med at vi ikke trenger å sette opp kontingenten denne gangen heller. Laget vårt får inn betydelige beløp på denne ordningen hvert år.

For de som er usikre på hva denne ordningen innebærer, så kan vi si følgende: Hvis du spiller hos Norsk Tipping, kan du på de fleste spillene velge hvem du vil gi Grasrotandelen din til. Du som spiller, betaler uansett samme innsatsbeløp.

Den heldige foreningen som du har valgt, får da en viss prosent av din innsats inn på sin konto. Forutsetningen er at vi er registrert i frivillighetsregisteret i Brønnøysund, og det er vi.

Hvis du spiller på gamlemåten ved å levere i tippekiosken eller i butikken, kan du vise strekkoden på baksida av dette bladet og bli giver til Vålerenga historielag. Spiller du på nettet, kan du finne oss der og registrere deg som giver. Du kan når som helst forandre hvem du vil ha som mottaker.

KLASSEBILDE

Vålerenga skole, klasse 1c i 1967 - i 2024

I forrige blad hadde vi med dette fine fargebildet av klasse 1c ved Vålerenga skole i 1967. Lørdag 25. mai var det klart for samling på skolen, og vår fotograf, Reiner Schaufler, møtte dem og knipset dette bildet på kirkevangen. Til og med «frøken» møtte opp og hele 21 av elevene. Noen var ikke med i 1967, da de kom inn i klassen i 3. Erik Munkelien har sendt oss dette:

Etter måneder med go-ogling og "etterlysninger" klarte vi å finne nesten alle som startet i 1c på Vålerenga skole i 1967. Til slutt var vi fornøyde med å finne alle bortsett fra 3 som ingen av oss husket navnet på. Vi møttes i samme klasserom som vi hadde da vi begynte på skolen. Vår første "Frøken", Vigdis Spieler, tok turen helt fra Arendal for anledningen, og vår andre "Frøken", Jorun Bjerkås, som overtok i 3. klasse, kom helt fra Kristiansand. Det toppet hele "festen".

Etter 2 timer med mimring i klasserommet, bar det ned til Smia til en god middag og avslutning. Noen av oss var ikke helt ferdige med mimringen og fortsatte hjemme hos Rune Palm som fortsatt bor et steinkast fra Vålerenga skole.

Dette var så velykket at vi bestemte oss for at det ikke skulle gå 57 år til neste gang.

Da begynner vi med bildet fra 1. klasse.

Foran fra venstre: Jon Kåre Ellingsen - Karin Evensen - Ingrid Sørheim - Mona Juul - Per Fløysbonn - Per Arne Knutsen - Arild Martinsen - Erik Munkelien - Tor Pedersen.

I midten: Ann Katrin Natvig - Geir Østereng - Mette Kopperud - Ukjent - Tone Martinsen - «Frøken» Vigdis Spieler - Håkon Steine - Jan Flauring - Rune Palm - Wenke Finsbråthen - Berit Kaspara.

Reiner Schaufler

Øverst: Kjersti Hage - Terje Krogstad - Ole Torstein Gaarder - Mona Eng - Tony Rybråten - Ingri Nordlie - Ukjent - Ukjent - Bjørn Kolsrud - Gro Paulsen.

Så til bildet fra klassefesten 25. mai. Foran fra venstre: Laila Hovden - Berit Kaspara - Jorun Bjerkås - «Frøken» Vigdis Spieler - Frøken Synnøve Løkke - Mona Iren Larsen - Mona Eng

Midterste rekke fra venstre: Erik Munkelien - Liv Hege Eibak - Gro Paulsen - Terje Krogstad - Mette Kopperud - Karin Evensen - Ingrid Sørheim - Mona Juul - Kjersti Hage - Ingri Nordlie - Grethe Bjørke.

Øverste rekke fra venstre: Geir Østrem - Håkon Steine - Rune Palm - Jan Flauring.

MEDLEMSMØTE

Tirsdag 10. september kl. 19.00 i Vålerenga kirkes menighetssal:

Gunnar Bolstad

KONG CARL JOHANS MILITÆRLEIR PÅ ETTERSTAD

Visste du at Etterstad en gang var midtpunktet i Norgeshistorien? I 1821 var kong Carl Johan så sur på norske politikere at han sendte 3000 svenske soldater for å legge press på Stortinget. Like mange norske soldater ble utkommandert. Militærleiren på Etterstad ble oppfattet som en trussel om statskupp.

Historikeren Gunnar Bolstad har skrevet bøker om de dramatiske hendelsene på 1800-tallet. Nå kommer han til oss for å fortelle om livet i kongens militærleir på Etterstad og de viktige politiske begivenhetene i Norge den gang.

De fargelagte firkantene på Kartverkets historiske kart viser at militærleiren strakk seg fra Vålerenga til Teisen.

Hvis noen har bruk for gratis parkering utenfor Vålerenga kirke, kom inn å få parkeringsbevis. Ta gjerne med familie og venner. Møtet er gratis for alle.

Så sant vi får noen til å steke vafler til kaffen, blir bevertningen slik vi pleier.

Kartverket

Har du husket medlemskontingenten for 2024?

Ifølge vår kasserer er det flere som nå har fått purring på manglende innbetaling av medlemskontingent for 2024. Vi håper dere setter pris på medlemskapet og den jobben vi gjør med å formidle informasjon om vår lokalhistorie.

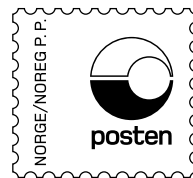
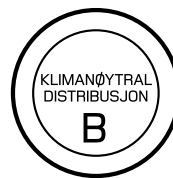
Fordelene ellers ved å være medlem er bl.a. at dere får bildekalenderen og 4 medlemsblader tilsendt i posten. Da kan en holde seg orientert om våre møter, vandringer, fotoutstillinger og annet som skjer i vår unike del av byen. Mange av dere verdsetter også å treffe igjen venner og kjente på våre arrangementer.

Et medlemskap i Vålerenga historielag kan også gis i gave til venner eller andre i familien. En gave som en kan glede seg over gjennom hele året. Ta kontakt med oss i styret, så ordner vi dette.

Har vi din riktige e-postadresse?

Hvis du ikke får påminnelser på e-post fra oss i forkant av våre arrangementer, kan det tyde på at vi mangler din e-postadresse eller at den vi har er feil. Vi setter da pris på om du sender den til oss på post@valerenga.org.

Avsender/Retur:
Vålerenga historielag
Hedmarksgata 2
0658 Oslo

MER GAMMELT ENN NYTT

Årgang 27 - nr. 2/2024
ISSN 1890-9094

Informasjonsblad for
Vålerenga historielag
post@valerenga.org

Bankkonto: 0530 04 78222
VIPPS nr. 16803

Leder

Even Haugseth

Nestleder

Ole Peter Nordby

Kasserer

Bjørn Granlund

Sekretær

Håkon Olav Harald Engh

Styremedlem

Gro Shakesby

Varamedlemmer

Marius Brevik
Reiner Schaufler

Fotografering, innsamling og digitalisering av bilder:

Bjørn Granlund 901 80 290
foto@valerenga.org
Reiner Schaufler 930 51 784
reiner.schaufler@gmail.com

Om bydelens idrettsmiljø

Bjørn Arild Gjerdalen
909 19 250
b.gjerdalen@gmail.com

Fotoutstilling og kalender

Even Haugseth
938 01 902
leder@valerenga.org
reiner.schaufler@gmail.com

Redaksjon medlemsblad

Even Haugseth
938 01 902
leder@valerenga.org

marion.schavog@gmail.com
Kate N. Wohlstedt (korrektur)
Reiner Schaufler (produksjon)

Salgstorget

Bestilling: foto@valerenga.org eller tlf. 901 80 290

VIF-historie: Fotball

Kr. 350,- + porto

Knivstikkergata

Kr. 300,- + porto

VIF-historie: Ishockey

Kr. 350,- + porto

VHL-kalender 2024

Gratis, kun porto

Gatelangs på Vålerenga

Kr. 390,- + porto

Kopp 100,- Caps 100,- Skjorte 180,-

Vålerenga historielag på nett:

valerenga.org

www.facebook.com/valerenga.historielag

www.historiebilder.no/collections/show/7

Så enkelt er det å støtte Vålerenga historielag

Er du kunde hos Norsk Tipping og tipper eller spiller Lotto, Joker eller andre spill. Registrer denne strekkoden og tallrekka under neste gang, så støtter du indirekte Vålerenga Historielag. Din innsats og premie blir uforandret.
Takk for støtten!

32774890364462